

edukacja

do

kultury

GDAŃSK

klasy IV–VIII SP

Odkrywamy nasz Gdańsk z Weiserem Dawidkiem

AUTORKA SCENARIUSZA:

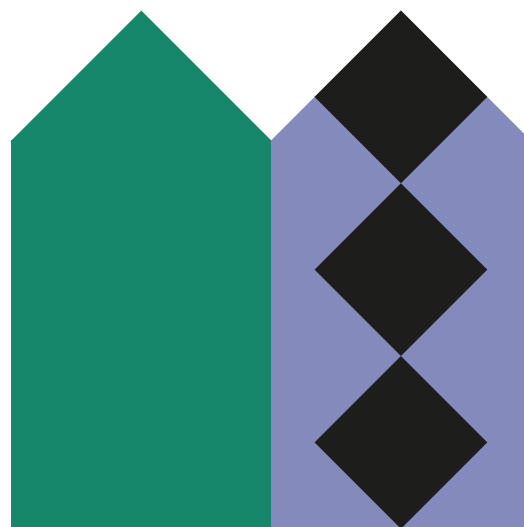
Marta Jankowska

edukacja
o Gdańsku

edukacja
literacka

edukacjadokultury.gdansk.pl

TEMAT ZAJĘĆ:

Odkrywamy nasz Gdańsk z Weiserem Dawidkiem

edukacja

do

kultury

GDAŃSK

ZAKRES TEMATYCZNY:
literatura

ODBIORCY:
klasy IV–VIII SP

PRZEDMIOTY:
język polski, godzina wychowawcza,
plastyka

90
minut

TREŚCI Z PODSTAWY PROGRAMOWEJ

Wzmacnianie poczucia tożsamości indywidualnej i regionalnej; rozwijanie umiejętności krytycznego i logicznego myślenia, rozumowania, argumentowania i wnioskowania; rozwijanie kompetencji takich jak: kreatywność, innowacyjność; wyposażenie uczniów w taki zasób wiadomości oraz kształtowanie takich umiejętności, które pozwalają w sposób bardziej dojrzały i uporządkowany zrozumieć świat; kierunkowanie ucznia ku wartościom; sprawne komunikowanie się w języku polskim; poszukiwanie, porządkowanie, krytyczna analiza oraz wykorzystanie informacji z różnych źródeł; praca w zespole.

METODY PRACY

- ◆ praca z tekstem literackim
- ◆ praca z fotografiami
- ◆ rutyny krytycznego myślenia Most
- ◆ moodboard (tablica inspiracji)
- ◆ zdania podsumowujące

MATERIAŁY

- ◆ infografika rutyna Most I (1)
- ◆ tekst o powieści *Weiser Dawidek* (2)
- ◆ fragmenty tekstu *Weiser Dawidek* (3)

- ◆ archiwalne zdjęcia Gdańska, ŹRÓDŁO: [Zapraszamy na wirtualny spacer po zbiorach Muzeum Pomorza](#)
- ◆ materiały przygotowane wcześniej przez uczniów do stworzenia tablicy inspiracji (moodboardu) o wyjątkowym dla nich miejscu w Gdańsku: wycinki, zdjęcia, gazety, mazaki, klej, duże arkusze brystolu.

PRZEBIEG ZAJĘĆ

1. Gdańskie skojarzenia

Nauczyciel/nauczycielka przeprowadza z uczniami i uczennicami ćwiczenie (rutyna myślenia krytycznego): 3 słowa – 2 pytania – 1 porównanie (→ **MATERIAŁY**).

Każda osoba zapisuje:

- ◆ **trzy wyrazy** kojarzące się z Gdańskiem (np. morze, Motława, Neptun, stocznia)
- ◆ **dwa pytania**, które nawiązują do Gdańska (np. W którym roku założono Gdańsk? Ilu Gdańsk ma mieszkańców? Gdzie można zjeść dobre lody? W jakiej dzielnicy najlepiej się mieszka? Czy każdemu podoba się Gdańsk? Z czym kojarzy się Gdańsk?)
- ◆ **jedno porównanie** (Gdańsk jest jak..., np. Gdańsk jest jak piękny obraz – trzeba go zobaczyć, warto podziwiać)

Nie ma tu dobrych lub złych odpowiedzi. W ćwiczeniu chodzi o nakreślenie pola uczniowskich skojarzeń. Po zakończeniu zadania (nie powinno trwać to dłużej niż 3 minuty), chętne osoby odczytują swoje notatki.

2. Praca z tekstem powieści i fotografiami

A. Nauczyciel/nauczycielka wprowadza uczniów i uczennice w świat powieści *Weiser Dawidek* (→ **MATERIAŁY**) – **krótka notka o powieści**, warto też (w ramach przygotowywania się do zajęć) sięgnąć po informacje z tekstu A. Libery *O Weiserze Dawidku Huellego* – link znajduje się w materiałach dodatkowych.

- B.** Następnie rozdaje uczniom materiały, są to **fragmenty tekstu powieści** odnoszące się do następujących miejsc (→ **MATERIAŁY**): Gdańsk Główny – budynek Poczty Polskiej, Jelitkowo, Dolina Radości, Oliwa – dom Schopenhauera. Nauczyciel/nauczycielka wyświetla na tablicy stare fotografie tych miejsc.

Warto skorzystać z bardzo bogatych zbiorów fotografii zgromadzonych na stronie Muzeum Pomorza: [Zapraszamy na wirtualny spacer po zbiorach Muzeum Pomorza](#), wpisując odpowiednie hasła: *Poczta Polska, dom Schopenhauera, Dolina Radości, Jelitkowo*.

- C.** Osoby chętne czytają fragmenty, w tym czasie **cała klasa porównuje treść tekstu z fotografiami** prezentowanymi na tablicy multimedialnej.
- D.** Następnie uczniowie i uczennice dzielą się swoimi refleksjami, np.:
- ◆ Jakie miejsca zostały przedstawione?
 - ◆ Czy opisane miejsca są im znane?
 - ◆ Jak je opisano? (warto zwrócić uwagę na znajomość historii: Poczta Polska, dom Schopenhauera).
 - ◆ Jak zaprezentowano je na starych fotografiach?
 - ◆ Które z miejsc wydało się im szczególnie ciekawe?

3. Tworzenie i prezentacja moodboardów – tablic inspiracji

Zadaniem uczniów i uczennic jest **stworzenie tablic inspiracji złożonych – moodboardów** (twórczego kolażu) o **ważnym dla nich miejscu w Gdańsku** złożonego z przyniesionych na lekcję: rysunków, wycinków z gazet, haseł, krótkich tekstów (więcej informacji o moodboardach znajduje się w Materiałach dodatkowych).

Praca może być wykonana indywidualnie, w parach lub w grupach (podczas pracy w grupie można zaprezentować kilka miejsc – tak, by każda osoba miała szansę opowiedzieć o szczególnie ważnym dla siebie miejscu). Warto zachęcić uczniów i uczennice, by oprócz własnych wrażeń, wspomnień związanych z wybranymi miejscami, postarali/ły się też odkryć i zaprezentować historię tych miejsc. Każda z prac zostaje przedstawiona na forum klasy.

WARIANT: z uwagi na ograniczenia czasowe tablice inspiracji mogą powstać w ramach pracy domowej zadanej po lekcji pierwszej, a na lekcji drugiej zostać omówione. Wtedy moodboardy tworzyć można nie tylko w formie

tradycyjnej (na dużych arkuszach z brystolu), ale także cyfrowej (np. w programie Canva lub na platformie Genially).

4. „Kreatywny przewodnik”

Powstałe tablice inspiracji staną się – „**Kreatywnym przewodnikiem po Gdańsku klasy...**”. Warto zaprezentować efekty uczniowskiej pracy społeczności szkolnej, np. zamieszczając je na fb placówki i stronie internetowej szkoły. Oprócz plansz warto stworzyć także krótkie opisy każdej z nich (Co przedstawia plansza? Dlaczego to miejsce jest ważne dla ucznia/uczennicy? Z jakimi emocjami, wspomnieniami, planami, wrażeniami się wiąże? etc.).

WARIANT: Można zaplanować wycieczkę do ważnych dla klasy miejsc.

5. Rozmowa o gdańskiej tożsamości

Nauczyciel/nauczycielka inicjuje krótką rozmowę – prosi, by uczniowie i uczennice zastanowili/ły się:

- ◆ Co różni, a co łączy ich prezentacje z poznanymi wcześniej miejscami opisanymi w powieści?
- ◆ Rozważyli/ły, dlaczego niektóre zakątki Gdańska mogą być dla kogoś szczególnie ważne.
- ◆ Postarali/ły się odpowiedzieć na pytanie – **czym jest tożsamość** i co to znaczy budować swoją tożsamość jako gdańszczanina/gdańszczanki?

6. Podsumowanie – rutyna myślenia krytycznego

Nauczyciel/nauczycielka prosi, by uczniowie i uczennice ponownie napisali/ły w zeszytach (każdy indywidualnie, nie patrząc na wcześniejsze odpowiedzi): **trzy słowa, dwa pytania i jedno porównanie odnoszące się do Gdańska.**

Uczniowie i uczennice analizują, co zmieniło się w ich odpowiedziach i dlaczego tak się stało.

Edukację o Gdańsku i edukację literacką warto rozwijać poza szkołą. Skorzystaj z oferty edukacyjnej gdańskich instytucji kultury:

- ◆ Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna im. Josepha Conrada-Korzeniowskiego w Gdańsku
- ◆ IKM
- ◆ Gdańska Galeria Miejska w Gdańsku
- ◆ Muzeum Gdańska
- ◆ Gdański Archipelag Kultury
- ◆ Nadbałtyckie Centrum Kultury
- ◆ Teatr Wybrzeże
- ◆ Teatr Miniatura

ODWIEDŹ NAS: edukacjadokultury.gdansk.pl

MATERIAŁY UZUPEŁNIAJĄCE

- ◆ Antoni Libera o *Weiserze Dawidku*
[O Weiserze Dawidku Huellego | Antoni Libera \(antoni-libera.pl\)](http://antoni-libera.pl)
- ◆ Kreatywna Pedagogika – moodboard
[wyniki wyszukiwania moodboard \(wordpress.com\)](http://wyniki.wyszukiwania.moodboard.wordpress.com)

MATERIAŁY

1. Rutyna myślenia krytycznego: 3 słowa – 2 pytania – 1 porównanie

ŹRÓDŁO: [Myślenie Krytyczne \(mysleniekrytyczne.edu.pl\)](http://mysleniekrytyczne.edu.pl)

przykładowe zastosowanie rutyny: A. Masny Z czego czerpać radość?

[\[Z czego czerpać radość? | Myślenie Krytyczne \(mysleniekrytyczne.edu.pl\)\]](http://mysleniekrytyczne.edu.pl)

2. Tekst o *Weiserze Dawidku* z noty wydawcy

Kim jest tajemniczy, obdarzony niezwykłymi zdolnościami Weiser Dawidek? I co się z nim stało, kiedy zniknął pewnego upalnego lata w niewyjaśnionych okolicznościach?

Weiser Dawidek to magiczna, pełna uroku opowieść o dzieciństwie, pamięci i granicach poznania. Okrzyknięta przez krytykę arcydziełem, jedna z najwybitniejszych powieści ostatnich dekad, zaliczana już do klasyki polskiej literatury. Przetłumaczona na piętnaście języków, w 2000 roku została zekranizowana przez Wojciecha Marczewskiego. Huelle to niezwykle interesujący pisarz, po mistrzowsku kreśli obraz powojennego Gdańska, świata magicznego i zarazem ascetycznego.

Paweł Huelle, *Weiser Dawidek*, Wyd. ZNAK, Kraków 2006

3. Fragmenty powieści *Weiser Dawidek*

(Gdańsk, wyd. Morskie 1987)

Główne Miasto – Poczta Polska

Nie wiem też, skąd Weiser czerpał swoje wiadomości, które zwłaszcza wtedy wydawały mi się przerażająco głębokie. Bo kiedy pokazywał nam budynek Poczty Polskiej, nie mogłem wyjść z podziwu, skąd on to wszystko wie. – O, tutaj stała niemiecka pancerka – pokazywał ręką. – A tutaj atakowali żołnierze miotaczami ognia, a tam dalej stały ckm-y, a stąd, w tym miejscu z dachu zleciał niemiecki żołnierz, trafiony przez pocztowca w głowę, a tędy ich wyprowadzali (...).

A kiedy byliśmy na Długim Targu, opowiedział nam, w którym miejscu stał Parteigenosse Gauleiter Forster, kiedy obwieszczał przyłączenie naszego miasta do Tysiącletniej Rzeszy.

[*Weiser Dawidek*, s. 59]

Oliwa, dom Schopenhauera

Na ulicy Polanki stanął przed jednym z tych starych domów, o których mówi się, że mieszkali tu bogaci Niemcy. (...) O, widzisz, a tu mieszkał kiedyś Schopenhauer i pod tymi kasztanami chodził jesienią na spacer.

[*Weiser Dawidek*, s. 55]

Oliwa, Dolina Radości

Weiser pokazał nam inną drogę do domu niż ta, którą przybyliśmy do oliwskiego zoo. (...) Była to droga Doliną Radości w górę, obok nieczynnej kuźni cystersów dopływem Oliwskiego Potoku, były wysokie do kolan trawy na płaskowyżu, stąd jak z Bukowej Górki widać było morze; były głębokie jary i rozpadliny w cieniu bukowych liści; i był wąski, piaszczysty trakt przez sosnowy starodrzew, który miejscami mieszał się z brzoźowymi zagajnikami i leszczynową gęstwiną.

[*Weiser Dawidek*, s. 47]

Jelitkowo

Skoro tylko tramwaj wtoczył się z potwornym zgrzytem na pętlę obok drewnianego krzyża, wybiegliśmy machając rącznikami w kierunku plaży, nie zważając na rozwieszane między domami rybaków sieci ani poustawiane w piramidki kosze cuchnące tranem i smołą. (...) Bo tak naprawdę Jelitkowo nie mogło istnieć bez nas, tak samo jak miasto nie mogło istnieć bez plaży i zatoki.

[Weiser Dawidek, s. 13]

BANK (DODATKOWYCH) POMYSŁÓW:

- ◆ Warto zaprosić uczniów do refleksji wokół tematu: *Czy wszyscy widzimy to samo?* – analiza wybranego obrazu (może być jakakolwiek reprodukcja wybrana z zamieszczonych w podręczniku) i zadanie: wypisz 5 słów/wyrażeń dotyczących obrazu. Okaze się, że każdy zwróci uwagę na inne elementy. To może być lekcja wstępna do tego, jak Weiser Dawidek pomógł na nowo spojrzeć na znane bohaterom miejsca.
- ◆ Można zorganizować wystawę: *Gdańsk – moje miasto* (wystawa stacjonarnie: na szkolnych korytarzach lub on – line: np. w prezentacji PowerPoint). Każdy uczeń/uczennica staje się przewodnikiem opowiadającym o swoim miejscu na mapie Gdańska.
- ◆ Redagowanie tekstów:
 - a. Zaproszenie na wystawę klasowych moodboardów o Gdańsku,
 - b. *Moje miejsce w Gdańsku* – opis,
 - c. *Warto być gdańszczaninem/gdańszczanką* – przemówienie,
 - d. *To jest moje miejsce w Gdańsku* – opis przeżyć.
- ◆ Wycieczka śladami Weisera Dawidka:
 - a. *Gdańsk Weisera Dawidka* – folder plastycznie – literacki lub lapbook,
 - b. *Literackie obrazy Gdańska* – oferta biura podróży.